

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ

УДК 343.352

Одинець І. В.,

81etna@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8679-124X,

Researcher ID GLT 2428-2022,

аспірантка відділу проблем кримінального права, кримінології та судоустро,

Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, адвокат, м. Київ

ПІДКУП ЯК СПОСІБ МАНІПУЛЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТАМИ ОФІЦІЙНИХ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ

Анотація. У статті розглядається підкуп як спосіб маніпулювання результатами офіційних змагань (ст. 369-3 КК України). Вказану проблему охарактеризовано з точки зору положень Конвенції Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями, Закону України від 03.11.2015 № 743-VIII «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань», а також КК України. Установлено, що вказівка у цьому міжнародному документі на мету отримання будь-якої неправомірної вигоди для себе або інших осіб ідентифікує підкуп у спорті як спосіб маніпулювання. Виявлено ознаки підкупу, що визначені у регулятивному законодавстві України. До них віднесено такі: 1) підкуп – самостійна форма корупційного правопорушення, що впливає на результати офіційних спортивних змагань; 2) предмет підкупу – гроші, цінні папери, інше майно, послуги майнового характеру, інші вигоди і переваги; 3) підкуп включає лише надання вигод та переваг, не охоплюючи пропозицію та обіцянку надати неправомірну вигоду; 4) підкуп виражається лише в активних діях, тобто охоплює лише надання вигод і переваг та не включає їх одержання; 5) суб'єктом підкупу є особа, наділена загальними ознаками, а адресантом підкупу – спеціальний потерплий (спортсмени, особи допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадові особи у сфері спорту); 6) підкуп може вважатися закінченим злочиним з моменту отримання суб'єктом неправомірної вигоди, незалежно від того, чи відбулося реальне маніпулювання спортивними змаганнями. Встановлено та охарактеризовано ознаки підкупу у ч. 1 ст. 369-3 КК України: 1) загальнокримінальний, а не корупційний характер підкупу; 2) це спосіб дії (впливу на результати офіційних спортивних змагань); 3) передбачає лише активну поведінку суб'єкта; 4) включає лише надання неправомірної вигоди, а не пропозицію та обіцянку її надання; 5) предмет – неправомірна вигода; 6) суб'єкт – загальний.

Ключові слова: підкуп, маніпулювання, вплив, результат спортивного змагання, неправомірна вигода, спорт, корупційне правопорушення.

Odynets I. V.,

81etna@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8679-124X,

Researcher ID GLT 2428-2022,

Graduate Student of the Department of Criminal Law, Criminology and Judiciary of the V.M. Koretsky Institute of State and Law of the National Academy of Sciences of Ukraine, advocate, Kyiv

BRIBERY AS A METHOD OF MANIPULATING THE RESULTS OF OFFICIAL SPORTS COMPETITIONS

Abstract. The article considers bribery to manipulate the results of official competitions (Article 369-3 of the Criminal Code of Ukraine). This problem is characterized in terms of the provisions of the Council of Europe Convention against the Manipulation of Sports, the Law of Ukraine of 03.11.2015 № 743-VIII «On Prevention of Corruption Offenses on the Results of Official Sports», as well as the Criminal Code of Ukraine. It is established that the reference in this international document to the purpose of obtaining any unlawful benefit for oneself or others identifies bribery in sport as a means of manipulation. Signs of bribery identified in the regulatory legislation of Ukraine have been identified. These include: 1) bribery – an independent form of

corruption that affects the results of official sports competitions; 2) the subject of bribery – money, securities, other property, property services, other benefits and advantages; 3) bribery includes only the provision of benefits and advantages, not covering the offer and promise to provide illegal benefits; 4) bribery is expressed only in active actions, ie covers only the provision of benefits and advantages and does not include their receipt; 5) the subject of bribery is a person endowed with general characteristics, and the addressee of the bribe is a special victim (athletes, persons of auxiliary sports personnel who participate in sports competitions, officials in the field of sports); 6) bribery can be considered a completed crime from the moment the subject receives an illegal benefit, regardless of whether there was a real manipulation of sports competitions. The signs of bribery are established and characterized in part 1 of Art. 369-3 of the Criminal Code of Ukraine: 1) general criminal, not corrupt nature of bribery; 2) it is a way of action (influencing the results of official sports competitions); 3) involves only the active behavior of the subject; 4) includes only the provision of illegal benefits, and not the offer and promise to provide it; 5) subject – illegal benefit; 6) subject – general.

Key words: bribery, manipulation, influence, result of sports competition, illegal profit, sports, corruption offense.

JEL Classification: K 42

DOI: <https://doi.org/10.36477/2616-7611-2022-11-07>

Постановка проблеми. Підкуп у спорті як спосіб маніпулювання результатами офіційних спортивних змагань є надзвичайно поширеним явищем у світі. Воно відоме ще з давніх часів. Так, грецький географ Павсаній, записи якого датуються 115–180 роками нашої ери, називає їх «несвященими іграми». На 98-х іграх у 388 році до нашої ери боксеру Евполу Фессалійському вдалося підкупити трьох своїх боксерських суперників, у тому числі чемпіона з попередніх ігор. Відповідно до досягнутої корупційної домовленості, кожен боксер погодився битися вповнину своїх сил. У результаті таких дій Евпол виграв спортивне змагання [1]. Сучасний етап майорить численними корупційними скандалами у спорті. Так, Д. Конн зазначає, що на початку XXI століття мала місце низка корупційних скандалів, що охопили як національні спортивні органи (SGB), так і міжнародні спортивні органи (ISGB). У результаті цього відбулися деякі управлінські реформи, зокрема, щодо процедури прийняття рішень, офіційних виборів, фінансового моніторингу та підзвітності у межах FIFA та Міжнародної тенісної федерації [2].

Корупція у спорті є достатньо «прибутковим» явищем. Так, за даними *Transparency International*, цей вид корупції генерує річний дохід у розмірі більше 145 мільярдів доларів США. Проблеми, пов'язані з управлінням спортивними організаціями, договірними матчами та прозорим вибором місць проведення великих спортивних заходів, є істотними стимулами боротьби з корупцією [3]. Корупція також підриває довіру до спорту, що може мати негативні наслідки для цілого виду спорту держави, що була задіяна у корупційному скандалі. Зокрема, може мати місце зменшення телевізійної аудиторії та відвідуваності стадіонів.

Наприклад, після обвинувачень упродовж кількох років у корупції, у 2011 році спостерігалось різке падіння відвідуваності футбольних матчів у Туреччині. У лютому 2016 року *Nestlé* припинило спонсорство Міжнародної асоціації легкоатлетичних федерацій, вказуючи на негативну рекламу, пов'язану з її звинуваченнями у корупції [4]. Окрім того, корупція у спорті позначається на фінансовому стані федерацій, клубів, спортсменів, руйнує довіру громадськості до спортивної діяльності.

Корупція у спорті є глобальною проблемою, з якою стикаються всі держави. З огляду на це у 2014 році було прийнято багатосторонню Конвенцію Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями (*Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions*) [5], яка була відкрита для підписання 18.09.2014 [3]. В Україні, яка ратифікувала цю Маколінську конвенцію Законом від 16.11.2016 № 1752-VIII [6], створено належне нормативне підґрунтя протидії корупції у спорті. Насамперед, прийнято Закон України від 03.11.2015 № 743-VIII «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» (далі – Закон № 743-VIII) [7]. Окрім того, встановлено адміністративну та кримінальну відповідальність за вчинення правопорушень у спорті, що впливають на результати офіційних спортивних змагань (ст. 172-9-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) та ст. 369-3 Кримінального кодексу України (далі – КК)). Одним із способів маніпулювання результатами офіційних спортивних змагань у КК названо підкуп, який потребує дослідження у межах наукової статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як українські, так і зарубіжні дослідники приділяють увагу вивченню проблеми запобігання корупції у спорті, у тому числі й кримінально-правовими засобами. Зарубіжні науковці здебільшого зосереджують свою увагу на вивченні причин та наслідків конкретних проявів корупції у спорті. Наприклад, щодо договірних матчів [8; 9], маніпулювання ставками у спорті [10]. Українські ж дослідники у галузі кримінального права здебільшого звертають увагу на характеристику ознак складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 369-3 КК. При цьому в Україні відсутнє комплексне дослідження вказаного кримінального правопорушення, а його вивчення здійснюється переважно на рівні наукових статей та тез повідомлень на наукових заходах [11–14]. Загалом у царині дослідження проблем кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань відзначимо доробок таких учених, як Д. О. Анісімов, Ю. В. Гродецький, А. О. Данилевський, Д. В. Казначеева, В. В. Комар, А. В. Кришевич, Д. Г. Михайленко, Я. А. Резнік, А. В. Савченко, А. Б. Старка, О. А. Чуваков та інших. Проте вказані науковці на сторінках своїх праць приділяли недостатню увагу проблемі кримінально-правової характеристики підкупу як способу маніпулювання результатами офіційних спортивних змагань.

Постановка завдання. *Основною метою* статті є доктринальне дослідження поняття підкупу як способу маніпулювання результатами офіційних спортивних змагань. Вказана мета реалізується у таких основних завданнях: 1) вивчення міжнародних документів в аспекті встановлення змісту поняття підкупу у спорті; 2) аналіз нормативних положень стосовно поняття підкупу у спорті; 3) виявлення особливостей описання підкупу у статтях Особливої частини КК, у тому числі у ст. 369-3 цього Кодексу; 4) характеристика ознак підкупу у ст. 369-3 КК; 5) окреслення основних векторів удосконалення формулювання такої ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 369-3 КК, як підкуп.

Виклад основного матеріалу дослідження. Характеризуючи підкуп як спосіб маніпулювання результатами офіційних спортивних змагань, слід у першу чергу звернути увагу на те, який зміст вкладається у відповідне поняття у міжнародних конвенціях. Як зазначалося вище, основним міжнародним документом у цьому напрямку є Конвенція Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями (Маколінська конвенція).

Поняття підкупу у ній безпосередньо не використовується. Водночас згідно з п. 4 ст. 3 цієї Конвенції «маніпулювання спортивними змаганнями» означає умисну домовленість, дії чи бездіяльність, спрямовані на неналежні зміни результату або ходу спортивних змагань, з метою запобігання повністю чи частково непередбачуваному характеру зазначених спортивних змагань з метою отримання будь-якої неправомірної вигоди для себе або для інших [5]. Таким чином, вказівка у цьому міжнародному документі на мету отримання будь-якої неправомірної вигоди для себе або інших осіб вказує на те, що підкуп у спорті на міжнародному рівні визнається способом маніпулювання.

Закон № 743-VIII [7], який було прийнято на виконання Маколінської конвенції, також не визначається, що таке підкуп. Водночас згідно з частинами 2, 3 ст. 8 цього Закону протиправний вплив на результати офіційного спортивного змагання визначається як маніпулювання спортивним змаганням, тобто умисне вчинення корупційного правопорушення, спрямованого на некоректні зміни ходу спортивного змагання чи його результату шляхом повного або часткового виключення непередбачуваного характеру змагань і досягнення наперед визначеного їх наслідку, з метою отримання будь-якої неправомірної переваги для себе або для інших. Окрім того, корупційним правопорушенням, що впливає на результати офіційних спортивних змагань, є вчинення хоча б одного з таких діянь: 1) підкуп спортсменів, осіб допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадових осіб у сфері спорту, примушування або підбурювання їх до таких діянь чи вступання з ними у змову стосовно результату офіційного спортивного змагання (договірного поєдинку) або стосовно надання ними ексклюзивної спортивної інформації; 2) отримання спортсменами, особами допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадовими особами у сфері спорту грошей, цінних паперів, іншого майна, користування послугами майнового характеру, отримання інших вигод і переваг внаслідок діянь, зазначених у п. 1 цієї частини, чи несанкціонованого використання ними ексклюзивної спортивної інформації [7].

Таким чином, протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань розкривається законодавцем через поняття «маніпулювання», яке, у свою чергу, характеризується такою ознакою, як мета отримання будь-якої неправомірної переваги для себе або для інших

(як і в Маколінській конвенції). Звертаємо увагу на те, що у цьому нормативному положенні використовується словосполучення «неправомірна перевага», а не «неправомірна вигода». Хоча в інших статтях вказаного закону вжито власне зворот «неправомірна вигода» (ч. 2 ст. 12).

Що стосується самого поняття «підкуп», то у Законі, що аналізується, безпосередньо не розкривається його зміст. Однак з переліку тих корупційних правопорушень у сфері спорту, що впливають на результати спортивних змагань, можна зробити такі основні висновки: 1) законодавець розмежує підкуп та одержання вигод і переваг різного характеру, оскільки перераховує їх як самостійні форми корупційних правопорушень, що впливають на результати офіційних спортивних змагань (пункти 1, 2 ч. 3 ст. 8 Закону № 743-VIII); 2) предметом підкупу є гроші, цінні папери, інше майно, послуги майнового характеру, інші вигоди і переваги; 3) з огляду на те, що парне до підкупу діяння сформульоване як одержання переваг, поняття «підкуп» включає в себе з об'єктивної сторони лише надання вигод та переваг, не охоплюючи такі форми суспільно небезпечних діянь, що входять в обсяг поняття підкупу в інших статтях Особливої частини КК, як пропозиція та обіцянка надати неправомірну вигоду; 4) підкуп виражається лише в активних діях, тобто охоплює лише надання вигод і переваг та не включає їх одержання; 5) суб'єктом підкупу є особа, наділена загальними ознаками, а адресантом підкупу – спеціальний потерплий (спортсмени, особи допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадові особи у сфері спорту); 6) підкуп «може вважатися закінченим злочином з моменту отримання спортсменами, особою допоміжного персоналу чи посадовою особою у сфері спорту неправомірної вигоди, незалежно від того, чи відбулося реальне маніпулювання спортивними змаганнями, а також примушування та підбурювання до підкупу» [15, с. 113]. Загалом же підкуп ідентифіковано у Законі № 743-VIII як корупційне правопорушення, що впливає на результати офіційних спортивних змагань.

Отже, у Законі № 743-VIII визначено істотні ознаки, характерні для підкупу, сукупність яких дає уявлення про явище, яке це поняття позначає.

Як було зазначено вище, у КУпАП та КК передбачено відповідальність за різні прояви правопорушень, що впливають на результати офіційних спортивних змагань (ст. 172-9-1 КУпАП та ст. 369-3 КК). З формулювань цих складів правопорушень вбачається, що підкуп є конститутивною

ознакою складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 369-3 КК. До слова, підкуп як ознака не використовується законодавцем у жодній статті КУпАП. Тобто, вона має виключно кримінально-правове значення, оскільки використовується виключно для конструювання складів кримінальних правопорушень.

У КК підкуп, окрім ст. 369-3 названо законодавцем і в інших статтях Особливої частини або як суспільно небезпечне діяння, або як спосіб учинення кримінальних правопорушень. В. В. Комар, характеризуючи підкуп у кримінальному праві, виокремлює підкуп як кримінальне правопорушення та підкуп як способом вчинення злочину, відносячи до останнього підкуп у ст. 369-3 КК [15, с. 107–109]. Окрім того, що В. В. Комар цілком слушно відносить підкуп у ст. 369-3 КК до підкупу-способу, вона ідентифікує його належність до підкупу-перешкоджання, вказуючи, що «підкуп-спосіб, вірогідно, може бути використаний у тих випадках, коли йдеться про перешкоджання у виконанні спортивних або професійних обов'язків. Такі обов'язки покладені на спортсменів та осіб допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні. Ці особи можуть визнаватися суб'єктами злочину (але не підкупу), якщо вчинені ними дії передбачені як такі у чинному КК. Що ж стосується посадових осіб у сфері спорту, то їх підкуп цілком може розглядатися як окремий злочин, оскільки вони виконують не загальні та спеціальні обов'язки, а здійснюють певні повноваження» [15, с. 108–109]. Підкуп у ст. 369-3 КК віднесено В. В. Комар до загальнокримінального та способу впливу на результати офіційного спортивного змагання [15, с. 63, 113].

Окремі науковці вважають, що для з'ясування сутності поняття підкупу у межах однієї статті КК слід використовувати положення інших статей, наприклад, при визначенні підкупу у межах ч. 1 ст. 369-3 врахувати зміст статей 368-3, 368-4 та 370 цього Кодексу [16, с. 914]. На перший погляд, вони мають рацію, оскільки однією з основних вимог до понятійного апарату КК належить єдність термінології [17, с. 45; 18, с. 98–108], яка, відповідно, зумовлює зрозумілість самого Кодексу [19, с. 147]. Проте в окремих випадках цей постулат спростовний, що можна обґрунтувати й положеннями самого КК України. Про це – далі.

Визначимо ті ознаки, якими наділяє законодавець поняття «підкуп» як ознаку складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 369-3 КК.

По-перше, на відміну від Закону № 743-VIII, протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань загалом не належить до корупційних кримінальних правопорушень, про що свідчить аналіз примітки до ст. 45 КК. Отже, у ст. 369-3 цього Кодексу підкуп можна віднести до загальнокримінального, а не корупційного. У той час Закон № 743-VIII відносить підкуп до однієї з форм корупційних правопорушень.

По-друге, підкуп у законодавчій конструкції складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 369-3 КК, належить до способу впливу на результати офіційних спортивних змагань, тоді як Закон № 743-VIII відносить підкуп до самостійного корупційного правопорушення.

По-третє, як випливає з аналізу інших статей Особливої частини КК, в яких використовується поняття «підкуп», у диспозиції ч. 1 ст. 369-3 цього Кодексу підкуп має дещо відмінний зміст та включає лише активну його форму, оскільки одержання неправомірної вигоди – це самостійне альтернативне діяння, передбачене у диспозиції вказаної статті.

По-четверте, підкуп у ч. 1 ст. 369-3 КК включає виключно таку дію, як надання неправомірної вигоди, позаяк кореспондуючою альтернативною дією, що названа у цій диспозиції, є одержання неправомірної вигоди. Пропозиція та обіцянка надати неправомірну вигоду не охоплюється складом кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 369-3 КК, та становить собою готування до вчинення вказаного злочину. У випадку ж учинення корупційного підкупу пропозиція та обіцянка надання неправомірної вигоди, а також прийняття цієї пропозиції та обіцянки утворюють закінчений склад корупційного підкупу і кваліфікуються лише за статтею Особливої частини КК.

По-п'яте, предметом підкупу у ст. 369-3 КК названо неправомірну вигоду. Роз'яснення змісту цього поняття, що пропонується у примітках до статей 160, 354, 364-1 КК, не поширюються на ст. 369-3 цього Кодексу, оскільки вона відсутня у вичерпному переліку статей у цій примітці. Не можна використовувати при тлумаченні поняття «неправомірна вигода» роз'яснення аналогічного поняття у Законі України «Про запобігання корупції» [20], оскільки дефініція у цьому Законі створена виключно для розуміння змісту саме цього Закону. Як зазначалося вище, у пунктах 1, 2 ч. 3 ст. 8 Закону № 743-VIII міститься вказівка на предмет підкупу, а саме гроші, цінні папери, інше майно, послуги майнового характеру, інші вигоди і переваги. Тобто, неправомірна вигода

як предмет підкупу може мати як майновий, так і немайновий характер.

По-шосте, суб'єктом підкупу, як вказано у примітці ст. 369-3 КК, є особи, зазначені у ч. 2 ст. 17 Закону № 743-VIII. У свою чергу, ця частина статті відсилає до ч. 3 ст. 6 та до ч. 4 ст. 8 вказаного Закону. У них відповідно названо таких осіб, як спортсмени, особи допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадові особи у сфері спорту. Окрім того, безпосередньо у ч. 2 ст. 17 Закону № 743-VIII вказано ще й на особу, яка примушувала чи підбурювала цих суб'єктів до правопорушень або вступила з ними у змову [7]. Ураховуючи таку подвійну бланкетність диспозиції ч. 1 ст. 369-3 та Закону № 743-VIII, окремі науковці роблять хибні висновки. Наприклад, В. В. Комар пише, що «суб'єктом впливу на результати офіційних спортивних змагань шляхом підкупу можуть бути лише спортсмени, особи допоміжного персоналу та посадові особи у сфері спорту. Аналогічні дії загальних суб'єктів повинні кваліфікуватися за відповідними частинами ст. ст. 354, 368, 3683 та ст. 369 КК» [15, с. 105]. Окремі вчені оцінюють таке законодавче рішення як відверто недолуге та вказують, що оскільки вплив у всі інші способи, передбачені ч. 1 ст. 369-3 КК, може вчинятися загальним суб'єктом злочину, то й підкуп в активній формі також слід вважати таким, що може вчинятися будь-якою особою [21]. На нашу думку, формулювання примітки до ст. 369-3 КК дозволяє зробити висновок, що у разі вчинення підкупу з метою впливу на результати офіційних спортивних змагань суб'єкт кримінального правопорушення – загальний, оскільки ним, як зазначалося вище, визнається особа, яка примушувала чи підбурювала до правопорушень або вступила у змову. Згідно з ч. 4 ст. 27 КК підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення. Тобто, особа, яка підкупила іншу особу з метою впливу на результати офіційних спортивних змагань, є підбурювачем. А в такому випадку спеціальні ознаки суб'єкта законодавцем не виокремлюються.

Як бачимо, законодавець вкладає у поняття підкупу у ст. 369-3 КК відмінний зміст порівняно з іншими статтями Особливої частини КК, в яких таке поняття використовується. Звісно, це небажано, однак в окремих випадках – допустимо. Зокрема, у випадках, коли той чи інший порядок суспільних відносин регулюється спеціаль-

ним законом. Водночас такий виняток має чітко описуватися у статті, в якій використовується відповідне поняття. Або, як у цьому випадку, стосовно визначень тотожних ознак такого ж поняття в інших статтях КК, повинні міститися певні винятки (як приклад – визначення поняття «неправомірна вигода» у примітці ст. 364-1 КК не поширюється на ст. 396-3 цього Кодексу).

Отже, єдність термінології понятійного апарату КК передбачає використання у ньому однакових термінів для позначення одного і того ж поняття. Не порушує цю вимогу надання законодавцем іншого значення терміну з огляду на особливості регулювання порядку суспільних відносин, що охороняється кримінально-правовою нормою, з вказівкою про це у статті КК.

Як убачається з порівняння Маколінської конвенції, положень Закону № 743-VIII, а також диспозиції ч. 1 ст. 369-3 КК, законодавець по-іншому імплементував у Закон № 743-VIII положення міжнародного документу. Ще відмінно сформулював ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 369-3 КК. Держави-учасниці, які ратифікували Маколінську конвенцію, повинні встановити кримінальну відповідальність власне за маніпулювання спортивними змаганнями, а не за вплив на результати офіційних спортивних змагань. Саме за маніпулювання, на нашу думку, треба й передбачити кримінальну відповідальність у ч. 1 ст. 369-3 КК. Схожу пропозицію наводила й В. В. Комар [15, с. 114]. Проте не можемо погодитися з її твердженням про те, що підкуп як спосіб підбурювання у такому випадку слід кваліфікувати з посиланням на ст. 27 КК. На нашу думку, підкуп є способом маніпулювання. Ця наукова гіпотеза потребує подальшого дослідження в інших наукових працях.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Як впливає з результатів нашого дослідження, підкуп у ст. 369-3 КК має відмінний зміст порівняно з іншими статтями Особливої частини цього Кодексу, де це поняття використано. Зокрема, у ст. 369-3 КК підкуп передбачає виключно активну поведінку загального суб'єкта у формі надання неправомірної вигоди спортсменам, особам допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадовим особам у сфері спорту. З огляду на суперечності в імплементатії Маколінської конвенції у регулятивне та кримінальне законодавство України, зроблено висновок про необхідність зміни диспозиції ч. 1 ст. 369-3 КК та

визнання підкупу способом маніпулювання, а не способом впливу на результати офіційних спортивних змагань, що повинно стати предметом подальших наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Kulke Ulli. Sncient Olimpia was as corrupt as FIFA. URL: <https://cutt.ly/TKW4537> (дата зверн.: 25.06.2022).
2. Conn D. The Fall of the House of FIFA. Random House; 2017 Jun 8. URL: <https://cutt.ly/rKEwbXj> (дата зверн.: 25.06.2022).
3. Global corruption report: sport. Transparency International. 2016. URL: <https://cutt.ly/FKEeenj> (дата зверн.: 25.06.2022).
4. Evolutions in sport related to corruption. UNODC – United Nations Office on Drugs and Crime. <https://cutt.ly/LKEddEn> (дата зверн.: 25.06.2022).
5. Конвенція Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями: міжнародний документ від 18.09.2014. URL: <https://cutt.ly/7IZPZXM> (дата відвідув. 15.10.2021).
6. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями: Закон України від 16.11.2016 № 1752-VIII. URL: <https://cutt.ly/pIZAkGQ> (дата відвідув. 25.06.2022).
7. Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань: Закон України від 03.11.2015 № 743-VIII. URL: <https://cutt.ly/iIZATwb> (дата відвідув. 25.06.2022).
8. Aquilina, D., Chetcuti, A., Match-fixing: the case of Malta. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 2014. № 6 (1). P. 107–128.
9. Numerato, D. Corruption and public secrecy: An ethnography of football match-fixing. *Current Sociology*, 2016. № 64 (5). P. 699–717.
10. Forrest, D. The Threat to Football from Betting-Related Corruption. *International Journal of Sport Finance*, 2012. № 7 (2). P. 99–116.
11. Анісімов Д. О. Об'єктивна сторона складу протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 4. С. 312–317.
12. Чуваков О. А., Павлов О. І. Протиправний вплив на результати офіційних футбольних змагань як різновид корупції. *Правова держава*. 2020. № 38. С. 147–152.
13. Старка А. Б. Поняття неправомірної вигоди у контексті кримінально-правової характеристики ст. 369 КК України. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірн. наук. статей*. 2016. Вип. 41. С. 132–140.
14. Михайлов М. В. Корупційний підкуп: поняття, види та форми. *Юридичний бюлетень*. 2020. Вип. 17. С. 278–285.

15. Комар В. В. Поняття та види підкупу за кримінальним законодавством України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08; Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2020. 249 с.

16. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. Київ: Юрінком інтер, 2018. 1104 с.

17. Тростюк З.А. Понятійний апарат Особливої частини Кримінального кодексу України. Київ: Атіка, 2003. 144 с.

18. Пащенко О.О. Чи може виступати єдність термінології як обов'язкова вимога до всіх кримінальноправових норм? *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2016. № 3. С. 98–108.

19. Мусиченко О. М. Зрозумілість кримінального закону: дис. ... доктора філософії 081 – «Право»; Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2020. 281 с.

20. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://cutt.ly/tFN3963> (дата відвідув. 25.06.2022).

21. Задоя К. П. Науково-практичний коментар до ст. 369-3 Кримінального кодексу України «Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань». *Право і громадянське суспільство (Науковий журнал. Електронне видання)*. URL: <https://cutt.ly/hKYv5Nw> (дата відвідув. 25.06.2022).

REFERENCES:

1. Kulke, U. “Sncient Olimpia was as corrupt as FIFA” [Online] available at <https://cutt.ly/TKW4537> (Accessed 25 June 2022) (in English).

2. Conn, D. (2017) “The Fall of the House of FIFA, Random House” [Online] available at <https://cutt.ly/rKEwbXj> (Accessed 25 June 2022) (in English).

3. “Global corruption report: sport”. Transparency International (2016). available at <https://cutt.ly/FKEenj> (Accessed 25 June 2022) (in English).

4. «Evolutions in sport related to corruption». UNODC – United Nations Office on Drugs and Crime. available at <https://cutt.ly/LKEddEn> (Accessed 25 June 2022) (in English).

5. Konventsiiia Rady Yevropy (Sept. 18, 2014) “Proty manipuliuvannia sportyvnyy zmahanniamy”, [Online] available at <https://cutt.ly/7IZPZXM> (Accessed 25 June 2022) (In Ukrainian).

6. Zakon Ukrainy, (Nov. 16, 2016) No. 1752-VIII “Pro ratyfikatsiiu Konventsii Rady Yevropy proty manipuliuvannia sportyvnyy zmahanniamy”, [Online] available at <https://cutt.ly/pIZAkGQ> (Accessed 25 June 2022) (In Ukrainian).

7. Zakon Ukrainy, (Nov. 03, 2015) No. 743-VIII “Pro zapobihannia vplyvu koruptsiinykh pravoporushen na rezultaty ofitsiinykh sportyvnykh zmahan”, [Online] available at <https://cutt.ly/iIZATwb> (Accessed 25 June 2022) (In Ukrainian).

8. Aquilina, D. and Chetcuti, A., (2014), “Match-fixing: the case of Malta”. *International Journal of Sport Policy and Politics*, No 6 (1), pp. 107–128.

9. Numerato, D., (2016), “Corruption and public secrecy: An ethnography of football match-fixing”. *Current Sociology*, No 64 (5), pp. 699–717.

10. Forrest, D., (2012), “The Threat to Football from Betting-Related Corruption”. *International Journal of Sport Finance*, No 7 (2), pp. 99–116.

11. Anisimov, D. O., “Obiektivna storona skladu protypravnoho vplyvu na rezultaty ofitsiinykh sportyvnykh zmahan”, (2020), *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, No 4, pp. 312–317.

12. Chuvakov, O. A., Pavlov, O. I., (2020), “Protypravnyi vplyv na rezultaty ofitsiinykh futbolnykh zmahan yak riznovyd koruptsii”, *Pravova derzhava*, No 38, pp. 147–152.

13. Starka, A. B. “Poniattia nepravomirnoi vyhody u konteksti kryminalno-pravovoi kharakterystyky st. 369 KK Ukrainy”, (2016), *Aktualni problemy vdoskonalennia chynnoho zakonodavstva Ukrainy: Zbirnyk naukovykh statei*, issue 41, pp 132–140.

14. Mykhailov M. V., “Koruptsiinyi pidkup: poniattia, vydy ta formy”, (2020), *Yurydychnyi biuleten*, issue 17, pp. 278–285.

15. Komar, V.V., (2010), “Poniattia ta vydy pidkupu za kryminalnym zakonodavstvom Ukrainy”, Ph.D. Thesis, 12.00.08, Natsionalnyi universytet «Odeska yurydychna akademiia». Odessa, 249 p.

16. Dzhuzha, O.M., Savchenko, O.V., Cherniei, V.V. (2018), *Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy*, Yurinkom inter, Kyiv, Ukraine. 1104 p.

17. Trostiuk, Z.A. (2003), *Poniatiinyi aparat Osoblyvoi chastyny Kryminalnoho kodeksu Ukrainy*, Kyiv, Ukraine: Atika, 2003, 144 p.

18. Pashchenko, O.O. (2016), “Chy mozhe vystupaty yednist terminolohii yak oboviazkova vymoha do vsikh kryminalnopravovykh norm?” *Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni E.O. Didorenka*. 2016. No 3. pp. 98–108.

19. Musychenko, O. M., (2020), “Zrozumilist kryminalnoho zakonu”, Ph.D. Thesis, 081, Natsionalnyi universytet «Odeska yurydychna akademiia». Odessa, 281 p.

20. Zakon Ukrainy, (Okt. 14, 2014) No. 1700-VII, “Pro zapobihannia koruptsii: Zakon Ukrainy”, [Online] available at <https://cutt.ly/tFN3963> (Accessed 25 June 2022) (In Ukrainian).

21. Zadoia, K. P. “Naukovo-praktychnyi komentar do st. 369-3 Kryminalnoho kodeksu Ukrainy «Protypravnyi vplyv na rezultaty ofitsiinykh sportyvnykh zmahan”. *Pravo i hromadianske suspilstvo (Naukovyi zhurnal. Elektronne vydannia)*, [Online], available at <https://cutt.ly/hKYv5Nw> (Accessed 25 June 2022).

Стаття надійшла до редакції 20.03.2022